

IOM International Organization for Migration
OIM Organisation Internationale pour les Migrations
OIM Organización Internacional para las Migraciones

INFORMATOR: NEMAČKA

1. Osnovne informacije

Glavni grad: Berlin

Stanovništvo: 82.652.000

Površina: 357.027 km²

Glavni jezici: nemački

Valuta: euro (EUR)

Stopa nezaposlenosti: 8.4%

2. Opšti uslovi ulaska i boravka

Da bi se ušlo u Nemačku i boravilo u njoj, stranci moraju imati vizu, (privremenu) boravišnu dozvolu ili (stalnu) dozvolu za nastanjenje. U načelu svi stranci i državljani zemalja koje nisu članice EU moraju pribaviti vizu pre ulaska u Nemačku (Državljanima Albanije, Bosne i Hercegovine i Kosova potrebna je ulazna viza. Hrvatskim državljanima viza nije potrebna).

30. Novembra 2009.godine Evropska Unija je ukinula vize za građane Srbije koji putuju u zemlje Šengenskog prostora. Od 19. decembra 2009. godine građani Srbije, osim onih koji žive na Kosovu, kao i građani Crne Gore i Makedonije će putovati bez viza. Novi vizni režim će se primeniti na sve vlasnike biometrijskih pasoša, koji sada mogu da putuju u šengenski prostor i borave najduže 90 dana u periodu od šest meseci. Oni će moći da posete bilo koje zemlje kao turisti i da borave najduže tri meseca u bilo koje doba godine. To znači da tri meseca posle ulaska na teritoriju zemlje u šengenskoj zoni moraju privesti kraju svoj boravak i sačekati tri meseca pre ponovnog turističkog ulaska na tri meseca, prema režimu slobodnog kretanja bez graničnih kontrola. Za građane Srbije koji nameravaju da ostanu duži period od 90 dana i da rade i dalje će biti potrebna viza, kao i radna dozvola. Šengen prostor je sastavljen od 28 evropskih država, kome pripadaju sve zemlje članice EU, osim Velike Britanije i Irske, a uključujući Norvešku, Švajcarsku i Island.

Onima kojima je dozvoljen legalan ulazak u Nemačku bez vize (hrvatskim državljanima) obično nije dopušten boravak duži od tri meseca za svakih pola godine, niti im je dopušteno da nađu plaćeni posao.

Uslovi ulaska:

- važeće lične isprave (kojima važnost ne ističe barem tri meseca od dana prijave).
- dokaz o svrsi i okolnostima posete u nekim slučajevima.
- dokaz o dovoljnoj količini finansijskih sredstava kojima možete pokriti troškove boravka i finansirati povratak. Količina finansijskih sredstava zavisi od vrste i dužine boravka.
- zdravstveno osiguranje koje će pokriti i troškove prevoza u vašu zemlju.

Gde podneti zahtev:

Zahtevi za vizu moraju se predati nemačkim diplomatskim predstavništvima u inostranstvu:

Ovaj informator izrađen je u okviru projekta AENEAS 2006: Izgradnja kapaciteta, informisanje i podizanje svesti u cilju promovisanja uredne migracije na području Zapadnog Balkana. Projekat finansira Evropska Unija uz pomoć Švajcarske federalne kancelarije za migracije i Nemačke federalne kancelarije za migracije i izbeglice

Albanija	Rruga Skënderbeu Nr. 8, Tirana Tel.: (+35 54) 274505 E-mail: info@tira.diplo.de Web: www.tirana.diplo.de
Bosna i Hercegovina	Ulica Buka bb, 71000 Sarajevo Tel: (+387 33) 275080 E-mail: info@sarajewo.diplo.de Web: www.sarajewo.diplo.de
Hrvatska	Ulica grada Vukovara 64, 10000 Zagreb Tel.: (+3851) 6300100 E-mail: deutsche.botschaft.zagreb@inet.hr Web: www.DeutscheBotschaft-Zagreb.hr
Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija	59, Ulica Lerinska, Skoplje Tel.: (+3892) 309 3900 E-mail: Zreg@skop.diplo.de Web: www.skopje.diplo.de
Republika Crna Gora	Hercegovačka 10, 81000 Podgorica Tel.: (+38281) 667285 E-mail: deutsche.botschaft@cg.yu
Republika Srbija	Ulica Birčaninova 19a, 11000 Beograd Tel.: (+381 11) 3064400 Fax: (+381 11) 3064402 E-mail: info@belgrad.diplo.de Web: www.belgrad.diplo.de
Pokrajina Kosovo	Adem Jashanica 17, Dragodan II, 38000 Pristina Tel.: (+381 38) 254500 E-mail: info@pris.auswaertiges-amt.de Web: www.pristina.diplo.de

Vrste viza i postupci:

Mogu se izdati **tri vrste viza: šengenska tranzitna viza, šengenska posetilačka viza** za boravke do tri meseca, i **nacionalna viza** za duže boravke. Viza nije potrebna ako prolazite kroz Nemačku na putu za drugu zemlju i boravićete samo u međunarodnoj vazdušnoj luci.

Za vize za duže boravke ili u svrhu zaposlenja potrebno je odobrenje ureda za strance u čijoj je nadležnosti mesto u kome stranac namerava boraviti. Kancelarijai za strance

deluju na
nivou

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Office
for Migration
and Refugees

saveznih država; u većini država njihov je posao prepušten gradskim ili okružnim vlastima.

(1) Kratkotrajni boravak: šengenska viza

- izdaje se za specifičnu svrhu boravka i to do tri meseca u periodu od šest meseci; svrha posete mora biti odmor, turizam ili posao
- po pravilu se ne može produžiti niti joj se može promeniti svrha boravka; produženje je moguće samo u izuzetnim slučajevima, npr. kada je hitno potrebno medicinsko lečenje, a preporučuje se planirati putovanje u okviru vremenskih ograničenja šengenske vize
- izdaje se od strane diplomatskih misija izvan zemalja Šengena¹.

Uslovi za dobijanje za šengenske vize:

- dva u celosti ispunjena zahteva za izdavanje šengenske vize (dostupni u nemačkom predstavništvu na jeziku zemlje podnosioca vize ili na internet stranicama)
- dve biometrijske fotografije za svakog podnosioca zahteva u veličini prikazanoj na zahtevu
- dokaz o dovoljnim finansijskim sredstvima (izvod iz banke ili dokaz o prihodu)
- ILI garantno pismo (*Verpflichtungserklärung*) od strane pozivaoca; obrasci su dostupni u lokalnim kancelarijama za strance (*Ausländerbehörde*)
- Garantno pismo od rođaka ili prijatelja u Nemačkoj da će platiti sve troškove Vašeg boravka, uključujući i medicinske troškove. Vaš prijatelj ili rođak može nabaviti obrazac u Nemačkoj u lokalnoj kancelariji za strance ili u kancelariji za javni red (*Ordnungsamt*)
- dokaz o zdravstvenom osiguranju (putničko zdravstveno osiguranje) s minimalnim pokrićem od trideset hiljada eura koje važi na čitavom šengenskom području tokom vašeg boravka, a koje uključuje troškove hitne medicinske pomoći, bolničko lečenje i prevoz u domovinu.

(2) Vize za duže boravke i/ili boravke u svrhu zapošljavanja: nacionalna viza

Po pravilu je viza potrebna za sve strance za boravke duže od tri meseca ili boravke u svrhu plaćenog zaposlenja.

Nacionalna viza:

- izdaje se za duže boravke (duže od tri meseca) ili kada podnosilac zahteva namerava da se zaposli
- može se izdati na period od tri meseca do jedne godine, u izuzetnim slučajevima i na duže; period važnosti vize zavisi od planirane svrhe boravka
- omogućava nosiocu boravak samo u Nemačkoj
- omogućava jedno tranzitno putovanje (ograničeno na najviše pet dana) kroz šengenske zemlje kako bi se stiglo na odredište
- može se zatražiti, kao nacionalna nemačka viza, samo u nemačkom diplomatskom predstavništvu i u inostranstvu u čijoj je nadležnosti prebivalište podnosioca zahteva. Mora se zatražiti pre ulaska u zemlju
- zahtev za vizu mora odobriti nadležna kancelarija za strance u Nemačkoj, tj. kancelarija za strance u mestu u komu podnosilac zahteva namerava da boravi.

Nacionalna viza može se izdati i u obliku takozvane dvojne vize (D+C viza). Takva dvojna viza je nacionalna viza za duži boravak koja istovremeno važi kao viza za kratki boravak u zemljama članicama šengenskog sporazuma. To znači da nosioci dvostruke vize koji čekaju na dozvolu boravka ili dozvolu za

---

¹ Austrija, Belgija, Češka, Danska, Estonija, Francuska, Finska, Nemačka, Grčka, Mađarska, Island, Italija, Letonija, Litvanija, Luksemburg, Malta, Holandija, Norveška, Poljska, Portugal, Slovačka, Slovenija, Španija i Švedska

naseljenje mogu kratkotrajno putovati (na period do tri meseca) u većinu šengenskih zemalja. Kako bi mu se odobrila dvojna viza, podnosilac zahteva mora navesti zbog čega mora putovati u druge šengenske zemlje odmah od prvog dana važnosti vize.

Postupak odobrenja traje obično **do tri meseca**, ponekad i duže, jer kancelarije za strance često konsultuju ostale službe (npr. Saveznu agenciju za rad). **Misije mogu izdati vizu tek nakon što su primile odobrenje od kancelarije za strance.**

Korisni linkovi za pitanja ulaska u zemlju i vize:

Nemačko ministarstvo spoljnih poslova	http://www.auswaertiges- amt.de/www/en/willkommen/einreisebestimmungen/schengen.html	Informacije o Šengenskom sporazumu
	http://www.auswaertiges- amt.de/www/en/willkommen/einreisebestimmungen/visumangelegenheiten.html	Informacije o ulaznim vizama
	http://www.auswaertiges- amt.de/www/en/willkommen/einreisebestimmungen/liste.html	Spisak zemalja za čije je državljanke potrebna ulazna viza
	http://www.auswaertiges- amt.de/www/en/aamt/buergerservice/fag/kat0/index.html	Ulazak u Nemačku – često postavljana pitanja

3. Radna imigracija

Kvalifikovani radnici

Otkako je 1.januara 2005. godine stupio na snagu novi Zakon o imigraciji, strancima je potrebna samo nemačka boravišna dozvola koja im daje pravo na rad, a ne boravišna i radna dozvola zasebno. Potrebno je zatražiti i dobiti boravišnu i radnu dozvolu pre ulaska u Nemačku u nemačkom konzulatu ili nemačkoj ambasadi u vašoj zemlji.

Postupak:

Korak 1: zahtev za boravišnu dozvolu (koja omogućava i pristup tržištu rada) kandidat dobija u nemačkoj ambasadi u zemlji u kojoj živi.

Korak 2: ambasada prosleđuje zahtev imigracionoj službi (Auslaenderbehoerde) u mestu zaposlenja, a ona daje inicijalno odobrenje. Imigraciona služba donosi odluku u saradnji s lokalnim zavodom za zapošljavanje (Arbeitsamt) koji izdaje dozvolu.

Korak 3: ako se kandidatov zahtev odobri, ambasada mu daje ulaznu vizu.

Korak 4: pri dolasku u Nemačku strani državljanin i, ukoliko ih ima, članovi njegove porodice, moraju zatražiti radnu i boravišnu dozvolu u lokalnoj kancelariji za strance.

Uslovi:

Da bi se kandidat kvalifikovao za nemačku radnu dozvolu, zaposleni i nemačka kompanija moraju ispuniti sledeće osnovne uslove:

- Potencijalni zaposleni mora biti zaposlen pod istim uslovima kao i nemački zaposleni.

- Za to radno mesto ne može se pronaći niti nemački radnik niti radnik iz neke od zemalja članica Evropske unije.
- Zaposleni obično moraju imati fakultetsku diplomu ili ekvivalentnu kvalifikaciju. Za neka radna mesta postoje posebni zahtevi.
- Nemačka kompanija mora biti registrovana u lokalnom birou za rad i zatražiti registarski broj društva.

Zahtev za boravišnu dozvolu (s pristupom tržištu rada):

Po pravilu je za podnošenje zahteva za boravišnu dozvolu potrebno sledeće:

- podneti zahtev barem tri meseca ili više pre putovanja
- tri primerka ispunjenog, originalnog obrasca zahteva za boravišnu dozvolu na traženom jeziku nemačkog predstavništva u vašoj zemlji
- tri biometrijske fotografije u veličini prikazanoj na zahtevu
- pasoš koja će biti važeći još najmanje 10 meseci od dana odlaska u Nemačku, s dve prazne stranice
- za visokokvalifikovane i kvalifikovane osobe:
  - ugovor s nemačkom kompanijom
  - dokaz o obrazovnim i stručnim kvalifikacijama preveden na nemački
- Za au pair:
  - ugovor s porodicom domaćinima ili au pair agencijom
  - dokaz o znanju nemačkog jezika

Dodatne informacije dostupne su kod nadležnih službi:

- Kancelarija za strance: <http://www.auswaertiges-amt.de/>
- Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova: <http://www.zuwanderung.de/english/index.html>
- Savezni kancelarija za migraciju i izbeglice (BAMF): <http://www.bamf.de/>
- Savezni vladin poverenik za migracije, izbeglice i integraciju: <http://www.integrationsbeauftragte.de/>
- Radna dozvola : <http://www.workpermit.com/germany/employer.html>

Visokokvalifikovani radnici, studenti i samozaposleni

Počevši od 2005. godine, Nemačka ulaže veće napore kako bi stimulisala visokokvalifikovane radnike da se presele u Nemačku. Dok niskokvalifikovani radnici još uvek teško dobijaju dozvole za rad u Nemačkoj, visokokvalifikovanim radnicima trebalo bi biti lakše da dobiju stalni boravak. Najtraženije su osobe koje se bave prirodnim naukama (biolozi, hemičari, fizičari), inženjeri, profesori i naučnici u oblasti visokih tehnologija.

Novi nemački Zakon o imigraciji, koji je stupio na snagu 1. ja 2005., omogućava visokokvalifikovanim osobama dobijanje stalnog boravka od samog početka (http://www.workpermit.com/germany/permanent_residence.htm), umesto da im daje radne dozvole na samo pet godina, što je ranije bio slučaj. Moraju imati konkretnu ponudu za posao i dobiti odobrenje od nemačkog zavoda za zapošljavanje. Zakon takođe nastoji smanjiti količinu potrebne papirologije. Potencijalni imigranti se sada javljaju na jedno, centralno mesto, najčešće u nemačku ambasadu u svojoj zemlji, kako bi dobili radnu i boravišnu dozvolu (http://www.workpermit.com/germany/requirements_for_work_permit.htm).

Članovi porodice koji ulaze u Nemačku s visokokvalifikovanim radnicima koji su dobili vizu, ili članovi porodice koji će im se naknadno pridružiti u Nemačkoj, mogu takođe dobiti pravo na rad u Nemačkoj, što bi trebalo olakšati porodicama da donesu odluku o preseljenju u Nemačku.

http://www.workpermit.com/germany/children_and_spouses.htm

Još jedan nedavni razvoj događaja u Nemačkoj trebalo bi da bude pozitivan za strane studente (<http://www.workpermit.com/germany/study.htm>). Studenti koji diplomiraju na nekom od nemačkih univerziteta imaju godinu dana vremena za traženje posla ako žele ostati u Nemačkoj. Ranije je stranim studentima bilo prilično teško da ostanu u Nemačkoj nakon završetka studija. Samozaposelni imigranti mogu dobiti vizu pod uslovom da investiraju milion eura i stvore deset novih nemačkih radnih mesta: http://www.workpermit.com/germany/investment_visas.htm. Novi Zakon o imigraciji zamenio je raniju Nemačku inicijativu za zelenu kartu.

Sektori tržišta rada i manjak radne snage

Nedostatak kvalifikovanog osoblja

Sektori i područja pogođena nedostatkom:

- sektor medicinskih usluga: lekari i veterinari u seoskim ordinacijama i na seoskim klinikama u istočnim saveznim državama
- IT sektor i sektor novih tehnologija: potražnja za kvalifikovanim informatičarima svuda raste
- Sektor obrazovanja: nastavnici
- građevinski sektor: inženjeri, posebno stručnjaci iz oblasti mašinstva, elektrotehnike; multidisciplinarni, stručni projektni inženjeri, inženjeri prodaje i industrijski inženjeri su takođe vrlo traženi.

Nedostatak niskokvalifikovanih radnika

Sektori pogođeni nedostatkom:

- zdravstveni sektor: bolničari, osoblje za zdravstvenu negu
- građevinarstvo i industrija
- potrošačko-uslužni sektor
- poljoprivreda i šumarstvo

Traženje posla:

Nemačko ministarstvo spoljnih poslova	http://www.auswaertiges-amt.de/www/en/willkommen/arbeitsaufnahme/index.html	Rad u Nemačkoj – informacije i često postavljana pitanja
Savezna služba za zapošljavanje (Bundesaragentur für Arbeit)	http://www.arbeitsagentur.de/	Informacije o radu u Nemačkoj – samo na nemačkom
	http://www.arbeitsagentur.de/vam/vamController/CMSConversation/anzeigeContent?navId=247&tl=tlhn&rqc=1&ls=false&ut=0	Karta i kontaktne informacije regionalnih agencija za zapošljavanje
Centralna kancelarija za za posredovanje (ZAV) Savezne službe za zapošljavanje	<i>Zentrale Auslands- und Fachvermittlung (ZAV) der Bundesagentur für Arbeit</i> Evropska služba Savezne službe za zapošljavanje ujedinjuje sve evropske službe u mrežu od 15 regionalnih centara. Evropsku službu podupiru aktivnosti EURES-ovih savetnika u graničnim područjima, a koji su odgovorni za lokalne agencije za zapošljavanje. http://www.evropaserviceba.de/ Hotline: (+49) 228 713 13 13	Usluge prekograničnog pronalaza posla i saveti

EURES- Evropska služba za zapošljavanje	Mreža saradnje koju podržava Evropska komisija i javne službe za zapošljavanje zemalja članica Evropske unije i Evropske ekonomske zajednice i Švajcarske http://www.evropa.eu.int/eures/	Saveti i pronalaženje radnih mesta za posloprimce i poslodavce. Informacije o životu i radu.
Savezno ministarstvo rada i socijalnog staranja	http://www.bmas.de/portal/16702/startseite.htmlEnglisch/Navigation/root.html Bundesministerium für Arbeit und Soziales (BMAS) Wilhelmstraße 49, 10117 Berlin Tel.: (+49) 03018 527-0 E-mail: info@bmas.bund.de	Informacije o tržištu rada, zakonskim regulativama, sistemima socijalnog osiguranja – samo na nemačkom
Nemački savez novinskih izdavača	www.bdzv.de/zeitungswebsites.html ili: www.zeitung.de	Spisak nacionalnih i regionalnih novina u Nemačkoj. Mnoge su dostupne i putem Interneta.
Internete stranice za traženje posla	www.arbeitsamt.de www.bewerbung.de www.stellenmarkt.de www.jobpilot.de www.jobscout24.de www.jobline.de www.stepstone.de www.karrieredirekt.de www.jobware.de www.career-now.de www.careercompany.de	Nemačke internet stranice za traženje posla.
Međunarodno udruženje za zapošljavanje mladih	http://www.vij-au-pair.de/	Informacije i traženje posla za au pair

Posebni programi i kvote:

Pristup tržištu rada za one državljane koji nisu državljani članica Evropske unije, Evropske ekonomske zajednice ili za državljane Švajcarske strogo je regulisan zakonskim instrumentima (Pravilnik o primanju stranaca u svrhu zapošljavanja), što je rezultat zabrane uvoza radne snage iz 1973. i trenutne visoke stope nezaposlenosti. Pristup je, po pravilu, **ograničen na određene stručne kategorije** i potrebno je **prethodno odobrenje službi za zapošljavanje**.

U Nemačkoj postoji nekoliko programa radnih dozvola koji su utemeljili različite oblike privremene radne imigracije. Svaka radna dozvola daje se na različite periode.

Program za gostujuće radnike/stručnu obuku

Sporazumi za **gostujuće radnike/stručnu obuku** omogućavaju da do 11050 kvalifikovanih mladih ljudi (između 18 i 40 godina) radi i uči u Nemačkoj s ciljem usvajanja dodatnih specifičnih veština i dopušta mladim Nemcima rad i učenje u tim evropskim zemljama po principu reciprociteta. Trajanje boravka je ograničeno na 18 meseci. Nemački poslodavci predaju ponude za rad i usavršavanje lokalnim kancelarijama ES-a koji ih, bez ispitivanja nemačkog tržišta rada, prenose stranim ES kancelarijama kako bi se mladi tamo mogli prijaviti.

Prekogranični program

Dozvole za prekogranične radnike nisu vremenski ograničene, oni mogu raditi samo u unapred definisanim graničnim područjima i po pravilu se moraju svakodnevno vraćati u svoju zemlju (smeju ostati do dva dana sedmično Nemačkoj). Stranci se mogu zapošljavati ako lokalna ES potvrdi da na raspolaganju nema domaćih radnika.

Program za sezonske radnike

Svrha ovog programa je popunjavanje praznih radnih mesta u poljoprivredi, šumarstvu i sezonskim hotelima. Sezonski radnici mogu ostati u Nemačkoj najviše do devet meseci. Poslodavci traže sezonske strane radnike i predaju lokalnim kancelarijama za rad predloge ugovora u kojima navode plate i radne uslove kao i odredbe o smeštaju koji osigurava poslodavac, obrocima i organizaciji putovanja. Kancelarije odobravaju uvoz stranaca nakon provere lokalnog tržišta rada i pregleda ugovora.

Program rada na ugovor

U okviru plana rada na ugovor, koji se zasniva na bilateralnim radnim sporazumima, zaposleni stranih kompaniji mogu raditi u Nemačkoj ako su vezani za projekat ili ugovor. Trajanje je ograničeno na dve ili tri godine. Za ovaj plan važno je napomenuti da nemačka kompanija mora osigurati da pretežno njihov strani kooperant plaća (nemačke) plate migrantima u Nemačkoj i da su radnici pokriveni osiguranjem za slučaj isplate odštete.

Sistemi kvota:

Osim programa za sezonske radnike, ostali programi su podložni kvotama koje su različite za svaki od njih.

Dodatne informacije:

- Savezna služba za zapošljavanje (*Bundersagentur für Arbeit*): Sezonski radnici: <http://infobub.arbeitsagentur.de/berufe/start?dest=profession&prof-id=513&name=Saisonarbeiter/in%20> (Poljoprivreda - *Landwirtschaft*)
<http://infobub.arbeitsagentur.de/berufe/docroot/r2/blobs/pdf/archiv/513.pdf>
- EVROPA: Ulaz u Evropsku Uniju : <http://evropa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l33068.htm>
- HZZ (Hrvatska): <http://www.hzz.hr/default.aspx?id=4540>; <http://www.hzz.hr/default.aspx?id=4601>
- ZZZ (Crna Gora): <http://www.zzz.cg.yu/home/>
- FZZZ (BiH): <http://www.fzzz.ba/>
- ZZRS (Srbija): <http://www.zzrs.org/>

4. Imigracija u svrhu školovanja

<http://www.workpermit.com/germany/study.htm>

4.1 Opšti uslovi:

Za potrebe studiranja potrebna je viza. Strani studenti smeju raditi, međutim, moraju jako dobro vladati nemačkim jezikom i moći raditi do 90 dana godišnje ili 180 dana na pola radnog vremena. Strani studenti mogu raditi u Nemačkoj do jedne godine nakon diplomiranja, ali posao mora biti vezan za predmet studiranja.

Postupak:

- ako nameravate studiranje u Nemačkoj, prvi korak je izbor nemačke ustanove na kojoj želite studirati
- zatim morate predati zahtev za studentsku vizu nemačkoj ambasadi u svojoj zemlji (ako tražite studentsku vizu tj. Visum zu Studienwecken, morate priložiti i potvrdu univerziteta da ste primljeni).
- nemačka ambasada prosleđuje zahtev kancelariji za strance u mestu gde se nalazi univerzitet kako bi dobila njihovo mišljenje
- nemačka ambasada izdaje ulaznu vizu nakon što primi odobrenje od kancelarije za strance.

Razlog za podnošenje zahteva mora biti jedan od sledećih:

- prijava na studije – boravišna dozvola za period od 9 meseci
- pohađanje pripremnih kurseva ili studijskih kolegijuma – boravišna dozvola za period od 2 godine
- studiranje na visokoškolskoj ustanovi – boravišna dozvola za period od 2 godine uz mogućnosti produženja za još 2 godine
- pohađanje jezičkih kurseva – boravišna dozvola važi samo za period trajanja kursa.

Vrste viza: Viza za kandidate i studentska viza

- studentska viza (Visum zu Studienzwecken) (važi za period od jedne godine)
- viza za potencijalne studente za upis na univerzitete (Visum zur Studienbewerbung) koji se prijavljuju na univerzitete (važi za period od tri meseca i postoji mogućnost produženja najviše do šest meseci).

Za dobijanje vize u svrhu školovanja potrebno je sledeće

- **dokaz o upisu** na visokoškolsku ustanovu u Nemačkoj ili potvrda/pismo o primanju na priznatu obrazovnu ustanovu u Nemačkoj, pre svega u svrhu sticanja stručnih kvalifikacija. Umesto navedene potvrde može se priložiti:
  - pismo kojim obrazovna ustanova potvrđuje predregistracijski status studenta za određeno mesto,
  - pismo koje potvrđuje kandidatski status, ili
  - pismo univerziteta ili predstudijskog pripremnog kursa (*Studienkolleg*) koje potvrđuje da je za odluku o molbi za upis potrebna lično prisustvo stranca na univerzitetu. Ovim se pismom mora potvrditi da je molba kandidata proverena i da postoji razlog na osnovu kojeg se može očekivati da će kandidat biti primljen.
- **potvrda o znanju nemačkog jezika** ili namera pohađanja kursa jezika u Nemačkoj
- dokaz o odgovarajućem **zdravstvenom osiguranju,**
- **životni troškovi studenta:** Količina finansijskih sredstava za koje strani student iz zemlje koja nije članica Evropske Unije mora dokazati da su mu mesečno dostupna, sada je zakonski regulisana kao jednaka maksimalnom BaföG (pomoći za obrazovanje) nivou.
- dokaz o dovoljnim finansijskim sredstvima (najmanje **585 eura mesečno ili 7.020 eura godišnje**).

na primer:

- potvrde o **prihodu i imovini roditelja** ili drugih jamaca-žiranata
- **izjava o obavezi** (formalna garancija plaćanja) zavodu za rad kojom se garantuje pokrivanje troškova života stranog studenta; ili
- sigurnosna uplata na blokirani račun u Nemačkoj ili
- godišnja obnovljiva garancija banke u finansijskim ustanovama u Nemačkoj
- priznata stipendija/dotacija koju daju javni fondovi u zemlji porekla/Nemačkoj ili koju dodeljuje fondacijska organizacija priznata u Nemačkoj
- dokaz o ranijem visokom obrazovanju ili kvalifikacijama stečenima do sada;
- **maloletni studenti:** kako bi studirali u Nemačkoj, moraju priložiti pisano odobrenje potpisano od osobe/osoba odgovornih za njihovo staranje.

4.2 Postupak prijave:

- kontaktirati nemačko predstavništvo u Vašoj zemlji kako biste saznali što Vam je potrebno
- barem tri meseca ili više pre putovanja
- tri primerka ispunjenog, originalnog zahteva za boravišnu dozvolu na jeziku koji traži nemačko predstavništvo u vašoj zemlji
- tri fotografije (crno-bele ili u boji) u veličini prikazanoj na zahtevu
- pasoš koja će važiti još najmanje 10 meseci od dana odlaska u Nemačku, s dve prazne stranice.

4.3 Registracija

Po dolasku u Nemačku morate odmah registrovati svoje mesto boravka u **registracijskoj kancelariji** (Einwohnermeldeamt) i pokazati svoju vizu **nemačkom kancelariji za prijavu stranaca** (Ausländeramt), gde će biti izmenjena u boravišnu dozvolu u svrhu školovanja.

4.4 Prijave za studije

▪ **Preduslovi za studiranje na visokoobrazovnoj ustanovi u Nemačkoj**

Osnovni uslovi:

- **jezička sposobnost**
- **prijemni ispiti za utvrđivanje znanja** (Feststellungprüfung): nisu obavezni za sva univerzitete
- **priznavanje kvalifikacija** (prikadne kvalifikacije za visoko obrazovanje)
- **pripremni kursevi** (za imigrante čije se završne školske kvalifikacije mogu priznati samo po polaganju prijemnog ispita za utvrđivanje znanja)

Molimo obratite pažnju:

Za detaljnije informacije o uslovima upisa na pojedino univerzitete ili kurseve, kao i za pitanja, obično se kontaktiraju međunarodne akademske kancelarije i studentske službe na univerzitetima.

▪ **Upis na visokoobrazovnu ustanovu:**

Za upis na visokoobrazovne ustanove u Nemačkoj, morate:

- **proveriti uslove upisa** za odabrani studije i ustanovu
- dobiti **potvrdu o vladanju nemačkim jezikom** tako što ćete položiti:
  - **TestDaf** u ispitnim centrima u vašoj zemlji
  - test poznavanja nemačkog jezika za upis stranih studenata na univerzitete (Deutsche Sprachprüfung für den Hochschulzugang ausländischer Studienbewerber – **DSH**)

U načelu, oba ispita su jednaka, no pojedine studije imaju posebne zahteve po pitanju rezultata ispita. Pripremni kursevi za DSH mogu se pohađati na lokalnom univerzitetu. Ipak, većina ovih kurseva više nije besplatna.

- Za **Srbiju, Crnu Goru, Kosovo, Bosnu i Hercegovinu, Hrvatsku i Makedoniju**:
  - treba položiti prijemni ispit visokoobrazovne ustanove u vašoj zemlji
- Za **Albaniju**:

- treba položiti prijemni ispit za utvrđivanje znanja u Nemačkoj. Možete pohađati dvosemestralni, pripremni kurs za polaganje ispita za utvrđivanje znanja na studijskom kursu

▪ **Prijava**

Postupak prijave na nemačke univerzitete pomalo je komplikovan. Univerziteti imaju priličnu slobodu u određivanju postupaka i za različite studije postoje različiti uslovi i prakse. Postoje i različite adrese za prijave. Za neke studije potrebno je podneti prijavu direktno univerzitetu, za neke je potrebno podneti prijavu kancelariji za prijave «Uni-Assist» (Službi za prijave međunarodnih studenata), a za neke Centralnoj kancelariji za dodelu studijskih mesta (ZVS-u).

4.5 Studentski rad

Po pravilu studenti iz zemalja članica Evropske unije i Evropskoga ekonomskog prostora (EEA) imaju jednak položaj kao i nemački studenti i imaju slobodan pristup nemačkom tržištu rada.

Ipak, postoje ograničenja za studente iz zemalja koje su nove članice Evropske Unije, a koji imaju ograničeni pristup tržištu rada. Njima je potrebno odobrenje Savezne agencije za zapošljavanje. Ova agencija proverava postoji li nemački državljanin ili državljanin bilo koje druge zemlje članice Evropske unije koji bi mogao raditi taj posao.

Za studente koji ne dolaze iz zemalja članica Evropske unije i Evropskoga ekonomskog prostora (EEA), rad je ograničen. Smeju raditi 90 punih radnih dana ili 180 dana pola radnog vremena godišnje. Za to im ne treba odobrenje agencije za zapošljavanje tj. nemačkih vlasti.

Međunarodni studenti koji nisu iz zemalja članica Evropske unije ne smeju biti samozaposleni niti raditi nezavisno!

Molimo obratite pažnju:

Ako želite raditi više od 90 punih radnih dana ili 180 dana na pola radnog vremena, potrebno vam je odobrenje agencije za zapošljavanje i kancelarije za strance. Dobijanje odobrenja zavisi od situacije na tržištu rada u mestu studiranja. U područjima s visokom nezaposlenosti nećete imati velike šanse za rad duži od 90 dana.

Ako pohađate kurs jezika ili studije na pripremnom fakultetu, regulativa je stroža nego za redovne studente. U tim slučajevima smete raditi samo uz odobrenje kancelarije za strance i agencije za zapošljavanje i samo u vreme kada nemate predavanja.

a. Stipendije za diplomske i poslediplomske studije

▪ **Finansijska pomoć:**

U celini, nema puno oblika finansijske pomoći za međunarodne studente u Nemačkoj. Najpre bi trebalo kontaktirati socijalni službu u službi za pružanje informacija studentima «Studentenwerk» ili međunarodne akademske kancelarije univerziteta. Tamošnji savetnici znaju ko je na pojedinom univerzitetu zadužen za pomoć međunarodnim studentima s finansijskim poteškoćama. Socijalne službe pružaju i informacije o državnoj finansijskoj pomoći za koju biste se možda mogli prijaviti.

▪ **Državna pomoć za stručno obrazovanje:**

Državna pomoć koja se zasniva na Zakonu o podsticajima za stručno obrazovanje (Bundsausbildungsbeförderungsgesetz – BaföG) isplaćuje se pola kao dotacija, a pola kao beskamatni kredit koji se vraća u ratama nakon zapošljavanja. Nemačka vlada nudi studentima na naprednijim nivoma studija ili stručnog obrazovanja mogućnost traženja **kredita s niskim kamatama**. I strani se studenti mogu prijaviti za BaföG ili studentski kredit (Bildungskredit). No morate zadovoljiti neke od sledećih uslova:

- imati boravište u Nemačkoj pre studija;
- imati priznati status izbeglice ili azilanta;
- biti državljanin zemlje članice Evropske unije i raditi u Nemačkoj pre početka studija;
- posao i smer studija moraju biti sadržajno povezani;
- mogući su i drugi uslovi.

Molimo vas da se obratite studentskoj službi na vašem fakultetu kako biste saznali je li vam dostupan BaföG ili neka druga vrsta studentskog kredita.

▪ **Dotacije i stipendije:**

Strani studenti mogu se obratiti brojnim organizacijama i zatražiti dotacije ili stipendije. Neke od njih su: DAAD, političke fondacije, religijske organizacije ili preduzeća i industrijske organizacije. I same obrazovne ustanove nude određeni broj stipendija ili dotacija, npr. za studente u partnerskim ustanovama koji su u završnoj fazi studija ili rade na doktoratu.

Uslovi:

- **nadprosečne akademske sposobnosti za predmet koji je u pitanju** i
- **posebna politička ili socijalna angažovanost**
- lična i socijalna situacija kandidata od sporednog su značaja

Najširi izbor programa stipendija za nemačke i strane studente (postdiplomce i istraživače) nudi DAAD. Internet baza podataka stipendija pruža praktičnu mogućnost traženja različitih vrsta stipendija, uključujući i one koje nude ostale fondacije. Dodatni kontakti navedeni su u spisku linkova.

Molimo obratite pažnju:

Finansiranje čitavih studija, od prvog do poslednjeg semestra, obično nije moguće preko DAADA-a kao ni preko većine ostalih organizacija.

b. Spisak glavnih univerziteta i fakulteta:

- Universitaet Augsburg: <http://www.uni-augsburg.de/>
- Fachhochschule für Technik und Wirtschaft Berlin (Visoka strukovna škola: ekonomija): <http://www.fhw-berlin.de/>
- Freie Universität Berlin : <http://www.fu-berlin.de/>
- Humboldt-Universität : <http://www.rz.hu-berlin.de/>
- Technische Universität Berlin : <http://www.tu-berlin.de/>
- Ruhr-Universität, Bochum: <http://www.uni-bochum.de/>
- Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität (Bonn): <http://www.uni-bonn.de/>
- Dortmund University: <http://www.uni-dortmund.de>
- Technische Universität Dresden (Tehnički fakultet): <http://www.tu-dresden.de/>
- Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf: <http://www.uni-duesseldorf.de/>
- Univerzitet Frankfurt am Main: <http://www.uni-frankfurt.de/>
- Albert-Ludwigs-Universität-Freiburg: <http://www.uni-freiburg.de/>
- Universität, Hamburg: <http://www.uni-hamburg.de/>

- [Technische Universität, Hamburg-Harburg](http://www.tu-hamburg.de/) (Tehnički fakultet): <http://www.tu-hamburg.de/>
- [Ruprecht-Karls-Universität, Heidelberg](http://www.uni-heidelberg.de/): <http://www.uni-heidelberg.de/>
- [Universität Kaiserslautern](http://www.uni-kaiserslautern.de/): <http://www.uni-kaiserslautern.de/>
- [Universität Karlsruhe](http://www.uni-karlsruhe.de/): <http://www.uni-karlsruhe.de/>
- [Fachhochschule Karlsruhe](http://www.fh-karlsruhe.de) (Visoka strukovna škola): <http://www.fh-karlsruhe.de>
- [Universität zu Köln](http://www.uni-koeln.de/): <http://www.uni-koeln.de/>
- [Fachhochschule Koeln](http://www.fh-koeln.de) (Visoka strukovna škola): <http://www.fh-koeln.de>
- [Universität zu Konstanz](http://www.uni-konstanz.de/): <http://www.uni-konstanz.de/>
- [Universität zu Leipzig](http://www.uni-leipzig.de/): <http://www.uni-leipzig.de/>
- [Johannes Gutenberg Universität, Mainz](http://uni-mainz.de/): <http://uni-mainz.de/>
- [Universität zu Mannheim](http://www.uni-mannheim.de/): <http://www.uni-mannheim.de/>
- [Ludwig Maximilians Universität, München](http://www.uni-muenchen.de/index.html): <http://www.uni-muenchen.de/index.html>
- [Technische Universität München](http://portal.mytum.de/tum/wir_ueber_uns/index_html_en) (Tehnički fakultet): http://portal.mytum.de/tum/wir_ueber_uns/index_html_en
- [Fachhochschule München](http://www.informatik.fh-muenchen.de/) (Visoka strukovna škola): <http://www.informatik.fh-muenchen.de/>
- [Westfälische WilhelmsUniversität, Münster](http://www.uni-muenster.de/): <http://www.uni-muenster.de/>
- [Fachhochschule Münster](http://www.uni-muenster.de/FH/) (Fakultet primenjenih nauke): <http://www.uni-muenster.de/FH/>
- [Universität, Passau](http://www.fmi.uni-passau.de/en/): <http://www.fmi.uni-passau.de/en/>
- [Univerzitet u Stuttgart-u](http://www.uni-stuttgart.de/): <http://www.uni-stuttgart.de/>
- [Eberhard-Karls-Universität, Tübingen](http://www.uni-tuebingen.de/): <http://www.uni-tuebingen.de/>
- [Universität, Ulm](http://www.uni-ulm.de/): <http://www.uni-ulm.de/>

4.6 Korisni linkovi za školovanje u Nemačkoj

Nemačko ministarstvo spoljnih poslova	http://www.auswaertiges-amt.de/www/en/willkommen/studieren/index_html	Studiranje u Nemačkoj – Informacije i često postavljana pitanja.
	http://www.auswaertiges-amt.de/www/en/aamt/buergerservice/faq/kat1/F2	Privatne fondacije koje nude stipendije.
Studiranje u Nemačkoj	www.campus-germany.de www.bildungsserver.de www.study-in-germany.de/ www.internationale-studierende.de/en/home/quicklinks/	Informacije o studiranju, istraživanju i životu u Nemačkoj (nemački i engleski + često postavljana pitanja.
Vodič kroz visoko obrazovanje	http://www.higher-education-compass.de/	Informacije o visokoobrazovnim ustanovama i fakultetskim stupnjevima.
	http://www.higher-education-compass.de/international_cooperations.html	Informacije o međunarodnim sporazumima o saradnji.
DAAD: Deutscher Akademischer Austausch Dienst/Nemačka služba za razmenu studenata	http://www.daad.de/deutschland/en/	Informacije za strance o uslovima upisa na fakultete, zahtevima za poznavanje jezika, stipendijama i životu u Nemačkoj.
	http://www.daad.de/stipendien/en/	Baza podataka o stipendijama po zemljama.
German Studentenwerk	http://www.internationale-studierende.de/en/home/	Informacije za međunarodne studente.

	Ponuda približno 180.000 mesta u studentskom smeštaju širom Nemačke.	Ponude smeštaja, rokovi prijave i postupci; ostale usluge vezane za smeštaj, između ostalog i internet obrazac za prijavu, informacije o studentskom smeštaju, fotografije i planovi lokacija.
	http://www.internationale-studierende.de/en/prepare_your_studies/financing/tuition_fees/	Spisak školarina u različitim saveznm državama u Nemačkoj.
Platforme za studiranje u Nemačkoj	http://www.campus-germany.de http://www.bildungsreserver.de www.study-in-germany.de/ www.internationale-studierende.de/en/home/quicklinks/ www.studienwahl.de	Informacije o studiranju, istraživanju i životu u Nemačkoj (nemački i engleski + često postavljana pitanja; Programi razmene, radne dozvole, traženje posla, porezi i osiguranje za nezaposlene.
Goethe institut	Diljem sveta http://www.goethe.de/enindex.htm Bosna i Hercegovina - Sarajevo http://www.goethe.de/ins/ba/sar/deindex.htm Hrvatska - Zagreb http://www.goethe.de/ms/zag/deindex.htm Srbija i Crna Gora - Beograd http://www.goethe.de/ms/bel/deindex.htm	Informacije o kursovima jezika, ispitima jezika, prijemnim ispitima i ostale informacije za studente o životu u Nemačkoj
Test DaF	http://www.testdaf.de/ Ispitni centri → širom sveta	Informacije o TestDaf ispitima i međunarodne lokacije na kojima se može dobiti potvrda o vladanju nemačkim jezikom.
DSH	www..daad.de/deutschland/deutsch-lernen/...	Informacije o DSH i pripremni kursevi i ostale informacije o učenju nemačkog jezika.
Ispit procene	http://www.self-assessment.tu9.de http://www.testas.de http://www.ask.fh-konstanz.de/TASK/TASK_Info.pdf	Informacije i ispiti za samoprocenu.
Studienkolleg	http://www.studienkolleg.de/	Pripremni kursevi u Nemačkoj za prijemne ispite Feststellungsprufug
ASSIST	http://www.uni-assist.de/	Pojednostavljeni postupci prijave na 50 nemačkih univerziteta
Nemački sistem socijalnog osiguranja	www.deutsche-sozialversicherung.de	Informacije o pet stubova nemačkog sistema socijalnog osiguranja (nemački engleski)
Studentske organizacije	www.aiesec.de www.elsa-germany.org www.iaeste.de www.fs.tum.de/fzs	Informacije o studiranju, životu, radu itd.
Internet stranice za traženje posla za studente	www.studentenjob24.de www.jobber.de www.jobscanner.de www.jobworld.de www.jobs.zeit.de	Internet radna razmena za studente i one u potrazi za akademskim poslovima
Novčana sredstva, stipendije, dotacije - linkovi	DAAD- Stipendije za strane studente i naučnike (brošura); www.daad.de/offices i www.funding-guide.de www.bafoeg.bmbf.de www.bildungskredite.de	Informacije o dotacijama i mogućnostima finansiranja za međunarodne studente, postdiplomce i postdoktorante koje nude DAAD i ostale odabrane organizacije.

	The Otto Benecke Stiftung e.V. (OBS): nevladina organizacija koja se bavi migracijama, integracijama i manjinama http://www.obs-ev.de/index2.html	Informacije o finansijskoj pomoći, obrazovnim dotacijama i sl. (engleski), kursevi jezika i pripremnim kursovima
--	---	--

5. Boravak u Nemačkoj

Ako stranci iz trećih zemalja nameravaju ostati u zemlji duže od perioda koje im omogućava viza, takav ostanak mora biti odobren. Potrebna je boravišna dozvola ili dozvola za naseljenje. Stranci koji su ušli u zemlju s nacionalnom vizom i nameravaju ostati duže, moraju privremenu ulaznu i boravišnu dozvolu koje su uključene u vizu, zameniti za dugotrajnu boravišnu dozvolu pre isteka važnosti.

5.1 Pravo na boravak i dozvole

Da bi stranac mogao ući u Nemačku i boraviti u njoj, mora imati boravišnu dozvolu. Prema zakonu o imigrantima postoje samo dve vrste boravišne dozvole: **privremena boravišna dozvola (ograničena)** i **stalna dozvola za naseljenje (neograničena)**; ova druga ne uključuje geografska ograničenja i omogućava nosiocu obavljanje plaćenog posla ili samozapošljavanje.

Za **prvi ulazak** u zemlju potrebna je viza za Saveznu republiku (nacionalna viza) koja se zatim pretvara u boravišnu dozvolu ili dozvolu za naseljenje u Nemačkoj. Neograničena dozvola za naseljenje može se dobiti nakon što je stranac imao boravišnu dozvolu pet godina i zadovoljio dodatne uslove (ima siguran prihod, nije krivično kažnjavan, dostatno vlada nemačkim jezikom, itd.)

5.2 Boravišna dozvola

Boravišna dozvola daje privremeno pravo boravka. Njeno izdavanje podložno je uslovima i može se produžiti. Boravišna dozvola izdaje se zavisno od svrhe boravka. Zakon razlikuje sledeće svrhe:

- **zapošljavanje** ili **samozapošljavanje**
- **humanitarni** ili **politički razlozi** ili razlozi koji se zasnivaju na međunarodnom zakonu
- **porodični razlozi** (naknadna imigracija članova porodice)
- **školovanje** ili **stručna obuka**
- posebna boravišna prava (npr. za nekadašnje Nemce)

Posedovanje vize eksplicitno postavlja osnove prava na boravak.

5.3 Dozvola za naseljenje

Odeljak 9 Zakona o boravku definiše **opšte preduslove izdavanja dozvole za naseljenje. Strani podnosilac:**

- poseduje boravišnu dozvolu pet godina i
- ima adekvatan životni prostor za sebe i svoju porodicu

Takođe,

- uplaćivao je obavezne ili dobrovoljne doprinose u zakonski penzioni fond najmanje 60 meseci
- ima dovoljno znanje nemačkog jezika i poznaje pravni i društveni sistem i način života u Nemačkoj
- ima radnu dozvolu (ako je zaposleni) i

- nema razloga vezanih za javnu bezbednost ili javni red koji bi bili protiv.

Molimo obratite pažnju:

Stalna boravišna dozvola ili pravo na stalni boravak, a koji su dodeljeni pre 1. januara 2005. godine, sada se smatraju dozvolom za nastanjenje. Sve druge vrste privremenih boravišnih dozvola sada se smatraju boravišnim dozvolama za posebne svrhe.

Za više informacija o uslovima i postupcima za podnošenje zahteva, molimo vas da pogledate:

- **Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova:** http://www.zuwanderung.de/english/2_neues-gesetz-a-z/aufenthaltstitel.html
- **Često postavljana pitanja:** http://www.zuwanderung.de/english/2_faq/aufenthaltstitel.html
- **Savezno ministarstvo spoljnih poslova:** <http://www.auswaertiges-amt.de/diplo/en/WillkommeninD/EinreiseUndAufenthalt/Visabestimmungen.html>

6. Postupci za dobijanje azila

6.1 Kratki pregled nacionalne politike dobijanja azila

Politika savezne vlade o strancima i azilu zasniva se na Zakonu o imigraciji koji je stupio na snagu 1. januara 2005. Njegovom primenom značajno je poboljšana i definicija političkog azila. Sada se kao osnov davanja izbegličkog statusa prema Ženevskoj konvenciji ne uzima samo državni progon, već i progon ne-državnih elemenata. U novom zakonu posebno je navedena i zaštita od progona na osnovi pola.

Od novembra 2006. godine sve osobe pod supsidijarnom zaštitom (*Duldung*) mogu dobiti dozvolu za nastanjenje, ali samo ako mogu dokazati da su redovno zaposlene. Pre primene ovog novog propisa izbeglice su imale nesiguran pravni status iako su mnogi od njih godinama živeli u Nemačkoj.

6.2 Ulazak

Podnošenje zahteva za azil

Ako se stranac deklarise kao tražilac azila kada je već u zemlji, biće upućen u najbliži prihvatni centar i tamo smešten. Razmeštaj tražioca azila zasniva se na prihvatnim kvotama koje su zakonski određene za svaku nemačku saveznu državu. Tražilac azila će otići tamo i predati svoj zahtev jednom od spoljnih ogranaka Savezne kancelarije smeštenoj do prihvatnog centra. U ogranku će se otvoriti dosije tražioca azila u sklopu sistema MARiS. Proverava se je li zahtev predat prvi put ili je već bilo ranijih zahteva. Podaci o tražiocu azila upoređuju se sa podacima iz Centralnog registra stranaca. Takođe, tražiocu azila uzimaju se otisci prstiju i fotografišu ga pri podnošenju zahteva. Zatim mu se izdaje privremena boravišna dozvola čime mu se daje pravo privremenog ostanaka u zemlji, do donošenja odluke o azilu.

Odluka

Odluku o zahtevu za azilom donosi Savezna kancelarija nakon saslušanja tražioca azila i nakon istrage kojom se utvrđuju činjenice i okolnosti slučaja, ako je to potrebno.

Posledice odluke

Ako se odredi da podnosilac zahteva ima pravo na azil (a) ili da su ispunjeni uslovi iz člana 60, paragrafa 1 nemačkog Zakona o Boravku, podnosilac dobija legalni status u okviru saveznog područja, kako je

definisano Ženevskom konvencijom, i dobija boravišnu dozvolu zahvaljujući kojoj sme pronaći plaćeni posao.

6.3 Tokom boravka u Nemačkoj

Dobija se i finansijska podrška i podrška u obliku osiguranja smeštaja, odeće, školovanja (boravak duži od 3 meseca), zdravstvene zaštite.

Sloboda kretanja: Podnosioci zahteva mogu se slobodno kretati u okviru centra za smeštaj i izvan njega kao i po zajedničkim sadržajima smeštaja. Međutim, nemaju pravo tvrditi da žive u određenoj saveznoj državi ili u određenom mestu.

Zaposlenje: Podnosiocima zahteva omogućava se pristup tržištu rada godinu dana nakon predavanja zahteva za azil. No, posao mogu dobiti samo ako se to radno mesto ne može popuniti nemačkim državljaninom, državljaninom neke od zemalja članica Evropske unije ili drugim strancem koji ima bolji boravišni status. Potrebna je radna dozvola koju izdaje centralni zavod za zapošljavanje. Izuzeci su mogući samo u slučajevima posebno teških životnih uslova.

6.4 To nije doživotni status

Oduzimanje statusa azilanta ili izbeglice ne znači automatski gubitak prava na boravak jer je navedena osoba možda u međuvremenu (nezavisno od statusa azilanta) ostvarila pravo na boravak po nekim drugim osnovama. Nakon najviše tri godine BAMF ima obavezu da utvrdi treba li status biti oduzet. Ako ne treba i ako osoba ima boravišnu dozvolu tri godine, može zatražiti stalnu dozvolu za naseljenje.

Organizacije uključene u postupak dobijanja azila i povratka

Ulazak:

- Savezna kancelarija za migracije i izbeglice (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge / BAMF)
- Prihvat/smeštaj: lokalne i regionalne vlasti u saradnji s pružaocima usluga
- Savetovanja vezana za ostanak u Nemačkoj: organizacije za socijalnu zaštitu, volonterske agencije, lokalne inicijative, lokalna i regionalna veća za izbeglice, ProAsyl itd.
- Savetovanja pred odlazak: organizacije za socijalnu zaštitu, volonterske agencije, lokalne inicijative, veća za izbeglice, lokalne i regionalne vlasti, Savetovalište za povratak Međunarodne organizacije za migracije u Berlinu itd.

Organizacija puta: IOM Nürnberg (primenjuje REAG/GARP programe)

Deportacija: lokalne kancelarije za strance i pogranična policija

6.5 Korisni linkovi o pitanjima azila i povratka

Nemačko ministarstvo spoljnih poslova	http://www.auswaertiges- amt.de/diplo/en/WillkommeninD/EinreiseUndAufenthalt/ /Asylrecht.html	Informacije o pitanjima azila
Savezna kancelarija za migracije i izbeglice (BAMF)	www.bamf.de Frankenstraße 210 90461 Nürnberg Tel. (+49 911) 943 - 4401 Fax: (+49 911) 943 – 4007 email: info@bamf.bund.de	o REAG/GARP programa (spisak zemalja u kojima je podržan GARP program, dostupnost itd,) i informacije o ostalim projektima povratka
Savezni vladin poverenik za migracije,	Bundesbeauftragte der Bundesregierung für Migration, Flüchtlinge und Integration Bundeskazleramt	Problemi azila, izbeglica i migracija

izbeglice i integraciju	Willy-Brandt-Straße 1 10557 Berlin Tel.: 030-4000-1640 oder 01888-400-1640 Fax: 030-4000-1606 oder 01888-400-1606 E-Mail: internetpost@integrationsbeauftragte.de Internet: www.integrationsbeauftragte.de	
Državna policija	Bundespolizeidirektion: Koordinierungsstelle des Bundes für Rückführungsangelegenheiten Roonstraße 13 56068 Koblenz Tel.: 0261-399-0 Fax: 0261-399-218 E-Mail: bpold@polizei.bund.de Internet: www.bundespolizei.de	
	IOM Nürnberg Frankenstrasse 210 D-90461 Nürnberg Tel: +49 (0)911 / 43 00 -0 Fax: +49 (0)911 / 43 00 -260 e-mail: iom-germany@iom.int	

7. Spajanje porodice

7.1 Načelo

Boravišna dozvola koja omogućuje pridruživanje izdržavanih članova porodice kako bi živeli zajedno kao porodica (naknadna imigracija izdržavanih članova porodice) daće se strancima kako bi se zaštitili brak i porodica.

Naknadna imigracija izdržavanih članova porodice:

Možete migrirati u Nemačku kako biste se pridružili članu svoje porodice ako ste mu:

- supružnik
- verenik/verenica
- roditelj deteta koje je u Nemačkoj
- dete
  - mlađe od 16 godina
  - mlađe od 18 godina, a čiji je roditelj (ili oba roditelja) izbeglica ili tražilac azila
  - Između 16 i 18 godina, a govorite nemački i možete se uklopiti u nemački način života
- **izdržavani član porodice** koji bi se našao u posebno teškim životnim uslovima bez pomoći člana porodice koji je u Nemačkoj

Možete migrirati u Nemačku kako biste se pridružili članu svoje porodice koji:

- je **nemački državljanin**
- ima **dozvolu za nastanjenje**
- ima **boravišnu dozvolu** za rad ili za humanitarnu zaštitu
- je **postdiplomski student** ili student sa **stipendijom**

7.2 Uslovi

Opšti uslovi naknadne migracije članova porodice su sledeći:

- član porodice već legalno živi u Nemačkoj, što znači da ima boravišnu dozvolu ili dozvolu za nastanjenje
- osiguran je adekvatan životni prostor
- član porodice ima dovoljna finansijska sredstva za izdržavanje bez traženja državne pomoći (socijalne pomoći za izdržavanje) i
- nema osnova za izgon

Molimo obratite pažnju:

Supružnici i maloletna, nevenčana deca mogu dobiti pravo boravka samo ako stranac nosilac (npr. student ili gostujući naučnik) lično poseduje boravišnu dozvolu.

U Zavisnosti od pojedinačnih okolnosti, moraju se ispuniti **dodatni uslovi**:

- (1) Osobe koje imaju pravo na azil i izbeglice priznate prema Ženevskoj konvenciji mogu biti izuzete od zahteva da prikažu adekvatan životni prostor i nezavisni izvor finansijskih sredstava jer takve osobe ne mogu živeti sa svojim porodicama u vlastitoj zemlji zbog političkog progona.
- (2) Supružnici i deca nemačkih državljana takođe imaju pravo na boravišne dozvole bez predocenja dokaza o adekvatnom životnom prostoru i finansijskim sredstvima.
- (3) Članovima porodice onih stranaca koji su dobili boravišnu dozvolu na određenim humanitarnim osnovama može se dopustiti naknadna imigracija tek nakon razmatranja pojedinačnog slučaja; takođe, takvi članovi porodice moraju dobiti pravo na boravišnu dozvolu na humanitarnoj osnovi ili na osnovu međunarodnog zakona.
- (4) Naknadna imigracija nije dozvoljena članovima porodice ako član porodice koji živi u Nemačkoj ima samo privremenu dozvolu boravka ili je u Nemačkoj samo zato što ne može biti deportovan u bližoj budućnosti (odjeljak 20, paragraf 3 Zakona o boravku)
- (5) Rođaci koji nisu supružnici ili nevenčana, maloletna deca mogu naknadno imigrirati samo ako je to potrebno da bi se izbegli posebno teški životni uslovi.
- (6) Članovi porodice čije je državljanstvo različito od državljanstva člana porodice koji je već u Nemačkoj podložni su odredbama o ulasku i boravku koje se odnose na državljanstvo tih članova porodice, npr. pogodnostima vezanima za dobijanje vize i slično.

▪ **Podnošenje zahteva za boravišnu dozvolu radi pridruživanja članu porodice**

Zahtev za boravišnu dozvolu podnosite lično u nemačkom predstavništvu u svojoj zemlji.

Predaja dokumenata (i originala i kopije):

- *najmanje tri meseca ili više* pre puta
- dva/tri ispunjena zahteva za boravišnu dozvolu
- dve/tri nove fotografije poput onih za pasoš u veličini prikazanoj u zahtevu
- **pasoš koja važi još najmanje 10 meseci** od dana odlaska u Nemačku, s dve prazne stranice
- dokaz o adekvatnom životnom prostoru za vas i vašu porodicu u Nemačkoj
- **za supružnika**
  - međunarodno priznatu, overenu **potvrdu o sklapanju braka**
  - registraciju boravka supružnika u Nemačkoj
- **za verenika/verenicu**

- međunarodno priznati, overeni izvod iz matične knjige rođenih
- potvrda ili garancija nemačke matične službe o dogovorenom venčanju
- registracija boravka verenika/verenice u Nemačkoj
- **Za roditelja koji se pridružuje detetu u Nemačkoj**
  - međunarodno priznati, overeni **izvod iz matične knjige rođenih** vašeg deteta
- **Za dete koje se pridružuje roditelju/roditeljima u Nemačkoj**
  - detetov međunarodno priznati, overeni izvod iz matične knjige rođenih
  - registracija boravka roditelja u Nemačkoj
  - dokaz o pravu na starateljstvo u slučajevima kada se dete pridružuje samo jednom roditelju
    - sudska odluka službeno prevedena na nemački
    - potvrda o smrti službeno prevedena na nemački

7.3 Korisni linkovi za spajanje porodice

Nemačko ministarstvo spoljnih poslova	http://www.auswaertiges-amt.de/diplo/en/WillkommeninD/EinreiseUndAufenthalt/uebersicht.html	Informacije o pridruživanju članovima porodice u Nemačkoj
Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova	http://www.zuwanderung.de/english/2_neues-gesetz-a-z/familiennachzug.html	Informacije o naknadnoj imigraciji izdržavanih članova porodice.
Savezna kancelarija za migracije i izbeglice (BAMF)	http://www.integration-in-deutschland.de/chn_011/nn_282904/SubSites/Integration/EN/02_Zuwanderer/zuwanderer-node.html?__nnn=true	Informacije o spajanju porodice
	emn.sarenet.es/Downloads/download.do;jsessionid=18E06EFAAEB3A29CDEAC835CD1784AF3?fileID=579	Radni dokument: Spajanje porodice u Nemačkoj
Zakoni na internetu	http://www.legislationline.org/?tid=137&jid=21&less=false	Informacije o zakonima o spajanju porodice u Nemačkoj, ustavno pravo, Zakon o strancima

8. Sistem zdravstvene zaštite

Nemačka zdravstvena zaštita je izrazito decentralizovana. Svaka od 16 država deli odgovornost sa centralnom vladom za izgradnju i održavanje bolnica, a pružaoci zdravstvenih usluga kojima upravlja država imaju određenu kontrolu nad tekućim poslovima. Od 2030 nemačkih bolnica, njih 790 je javno vlasništvo, 820 ih je privatno i neprofitno, a 420 privatno profitno. Katoličke i protestantske crkve vode mnoge bolnice uz pomoć saveznih ili državnih subvencija. Po pravilu, bolnice su opremljene sofisticiranom tehnologijom i pružaju visok nivo udobnosti smeštaja.

8.1 Pružaoci usluga zdravstvene zaštite

Glavni pružaoci usluga zdravstvene zaštite u Nemačkoj su lekari, stomatolozi i tri tipa bolnica (javne, privatne neprofitne i privatne profitne). Zdravstvena industrija uključuje i velike farmaceutske kompanije i proizvođače različite medicinske opreme. Odeljenja za javno zdravstvo, kojima upravljaju pokrajine (Länder), nisu važan deo nemačke zdravstvene zaštite.

Liste čekanja na postupke su retke. Medicinski objekti opremljeni su vrhunskom tehnologijom, a obavezni planovi zdravstvenog osiguranja pružaju gotovo potpuno pokriće većine medicinskih postupaka i lekova. Gotovo svako u Nemačkoj ima pristup ovom sistemu, nezavisno od prihoda ili socijalnog statusa.

8.2 Poseta lekaru

Svako ko posećuje lekara mora platiti kvartalnu naknadu, često u eurima. U slučaju akutne bolesti ili nesreće, pregled ćete moći obaviti odmah ili istog dana. U ostalim slučajevima morate računati na čekanju od nekoliko dana, ponekad sedmica, pogotovo kod stomatologa ili specijaliste.

Nakon pregleda dobićete recept za propisani lek, za koji se obično u apotekama plaća ujednačena naknada od pet eura po punjenju. Dostupni su i bezreceptni lekovi i besplatan savet u svim apotekama, bez poseta lekaru.

8.3 Hitni slučajevi

Ukoliko vam zatreba lekar noću, za vikend ili na dan praznika, pomoći će vam služba hitne medicinske pomoći. Idite u bolnicu ili telefonom nazovite 0 11 88 ili 0 11 33 gde će vas spojiti sa službom hitne medicinske pomoći. Oni će vam reći koje su apoteke otvorene.

9. Sistem socijalnog osiguranja

Nemačko socijalno osiguranje je sistem obaveznog osiguranja koje ima dominantnu ulogu u sveukupnoj socijalnoj zaštiti Nemačke. Zasniva se na solidarnosti zajednice osiguranika i pruža delotvornu finansijsku zaštitu od velikih životnih rizika i njihovih posledica, uključujući bolest, nezaposlenost, starost, industrijske povrede i potrebu za dugotrajnom zaštitom.

9.1 Doprinosi za socijalnu osiguranje u Nemačkoj

U sistem socijalnog osiguranja u Nemačkoj ulazi se kroz zdravstveno osiguranje. Svako ko je samozaposlen može izabrati između dobrovoljnog, zakonskog ili privatnog zdravstvenog osiguranja. Većina zaposlenih sa stalnim dohocima moraće automatski ući u "Gesetzliche Krankenkasse" (jednu od mnogih polu-javnih ustanova zdravstvenog osiguranja).

Poslodavac prijavljuje zaposlenog u odabranu kompaniju koja se bavi zdravstvenim osiguranjem. Zaposleni je tada automatski prijavljen za dugotrajno osiguranje. Kompanija koja se bavi zdravstvenim osiguranem prijavljuje tog zaposlenog za osiguranje u slučaju nezaposlenosti i penziono osiguranje.

Socijalna osiguranje je **obavezno za sve zaposlene**. Polovinu iznosa plaća poslodavac, a druga se polovina oduzima od plate i uplaćuje u sistem socijalne zaštite. Situacija je nešto drugačija za obavezno osiguranje u slučaju nesreće; u ovom slučaju doprinose u potpunosti uplaćuje poslodavac. Plaćanje doprinosa socijalnog osiguranja daje vam pravo na naknade dostupne u sklopu penzionog osiguranja, osiguranja u slučaju nezaposlenosti i osiguranja za medicinsku zaštitu.

Vrste:

Socijalna zaštita najvažniji je nemački instrument kojim se osigurava socijalna zaštita građana. Nemačko socijalno osiguranje sastoji se od pet delova i nudi finansijsku pomoć u slučaju bilo kakvih nesrećnih događaja i njihovih posledica.

9.1.1 Zdravstveno osiguranje

Zakonsko zdravstveno osiguranje pomaže čuvanje zdravlja i ozdravljenje i ublažava implikacije bolesti.

Naknade (individualne i za članove porodice):

- pokrivaju troškove potrebnih medicinskih postupaka (lekarskih, stomatoloških, bolničkih). Jedini izuzeci su naknade u slučaju povrede na radnom mestu ili profesionalnog oboljenja. Ti su slučajevi pokriveni obaveznim osiguranjem u slučaju nesreće
- pokrivaju troškove bolovanja ukoliko vam poslodavac ne nastavi isplaćivati platu dok ne možete raditi
- porodijske naknade (Mutterschaftsgeld) i porodijsku pomoć (Mutterschaftshilfe) tokom trudnoće i nakon rođenja deteta
- mere za prevenciju i rano otkrivanje određenih bolesti.

Molimo obratite pažnju:

Državno zdravstveno osiguranje pokriva i vašu porodicu bez dodatne naplate. Vaš supružnik ili partner kao i vaša deca do određenog uzrasta, pokriveni su vašim osiguranem pod uslovom da, između ostalog, njihov ukupan prihod ne prelazi 350 eura mesečno i da nemaju vlastito osiguranje (brojke za 2007.). Ako primete minimalnu platu dozvoljeni ukupni iznos je 400 eura.

Za detaljnije informacije:

- Nemačko socijalno osiguranje: <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/en/health/index.html>
- Nemačko savezno ministarstvo zdravstva i socijalne zaštite ima telefonsku liniju na kojoj građani mogu dobiti informacije o zdravstvenom osiguranju. Tel. 01805 9966-02 od ponedeljka do četvrtka, 8 do 20 sati: www.bmg.bund.de/
- Savezno udruženje lokalnih fondova za zdravstveno osiguranje <http://www.aok-bv.de/theaok/index.html>
- Savezno udruženje poduzeća za fondove zdravstvenog osiguranja: <http://www.bkk.de>

9.1.2 Osiguranje u slučaju nesreće

Zakonsko **osiguranje u slučaju nesreće** štiti vas i vašu porodicu od posledica nesreće na poslu i profesionalnih oboljenja koja mogu nastati tokom bavljenja poslom. Nezavisno od visine prihoda, automatski ste pokriveni ako ste zaposleni ili na stručnoj praksi. Obavezno osiguranje u slučaju nesreće na poslu pokriva i:

- poljoprivrednike
- decu u jaslama ili vrtiću
- decu u školi
- studente
- ljude koji priskoče u pomoć u slučaju nesreće
- civilnu odbranu i spasioce u hitnim slučajevima
- davaoce krvi i organa
- volontere u nekim volonterskim aktivnostima

Molimo obratite pažnju:

Ukoliko vodite posao ili ste samozaposleni i niste već obavezni imati osiguranje bilo po zakonu ili propisima poslodavčevog fonda za osiguranje od odgovornosti, možete za sebe i svog supružnika, ako radi sa vama, pribaviti dobrovoljno osiguranje.

Naknade:

- pokriće troškova celokupnog lečenja
- naknada u slučaju povrede (80% od bruto plate, u periodu od najviše 78 sedmica)
- pomoć pri profesionalnoj integraciji (uključujući i ponovnu obuku ako je potrebno)
- pomoć pri društvenoj integraciji i dodatna pomoć
- novac za bolničku negu
- gotovina za osiguranika i izdržavane članove porodice koji ostaju iza njega (penzija za siročad, penzija za izdržavane članove porodice koji ostaju iza osiguranika)

- penzija za osiguranika

Dodatne informacije dostupne su kod poslodavčevih fondova za osiguranje od odgovornosti i fondova za osiguranje od povreda na radu u javnom sektoru (kao što su opštinska udruženja za osiguranja u slučaju nesreće). Telefon: 01805 676711 – Savezno ministarstvo rada i socijalne zaštite.

- <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/en/accident/index.html>
- www.hvbg.de
- www.unfallkassen.de

9.1.3 Osiguranje u slučaju nezaposlenosti

Zakonsko **osiguranje u slučaju nezaposlenosti** osigurava egzistencijalnu sigurnost u slučaju nezaposlenosti.

Osiguranje u slučaju nezaposlenosti je obavezno za sve zaposlene u Nemačkoj. Doprinosi iznose 6,5% mesečne bruto plate i do određene granice jednako se dele na poslodavca i posloprimca.

Naknade u slučaju nezaposlenosti biće isplaćene ukoliko ste nezaposleni, a radili ste (i plaćali doprinose) barem 12 meseci u poslednje tri godine (ovaj će se period smanjiti na dve godine). Kako biste primili naknadu za nezaposlene, morate se prijaviti lokalnoj službi za zapošljavanje.

Molimo obratite pažnju:

Trebalo bi da se prijavite čim ostanete bez posla jer će vam se naknade isplaćivati samo od dana prijave, a odlaganje bi mogla rezultirati kaznama.

Naknada:

Naknada iznosi oko 60% vaše prethodne neto plate i uplaćuje se direktno na vaš bankovni račun. Ako imate decu, naknada iznosi oko 67%. Dužina perioda tokom kojeg ćete primati naknadu zavisi od dužine vašeg prethodnog zaposlenja i vaših godina. Naknada je ograničena na period od jedne godine za ljude mlađe od 45 godina.

Dok primate naknadu, morate se redovno javljati vašoj lokalnoj službi za zapošljavanje. Takođe morate, ukoliko se to zatraži od vas, dokazati da tražite posao.

Dodatne informacije dostupne su na:

- <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/en/unemployment/index.html>
- **Savezna agencija za zapošljavanje:** <http://www.arbeitsagentur.de>
- **Savezno ministarstvo privrede i tehnologije:** <http://www.bmwi.de/>

9.1.4 Penziono osiguranje

Zakonsko penziono osiguranje pruža zaštitu korisnicima starijeg doba i onima koji imaju profesionalni invaliditet, kao i porodice u slučaju smrti.

Kako bi se dobila penzija, morate imati plaćane doprinose i zadovoljiti određene zakonske i lične uslove. Obavezno penziono osiguranje omogućuje:

- penziju u starosti
- penziju u slučaju smanjene sposobnosti zarađivanja
- penzije za izdržavane članove porodice koji ostaju iza osiguranika (penzije po osnovu smrti osiguranika)

Osim nekoliko izuzetaka, **svi zaposleni uplaćuju obavezne doprinose u državni penzioni fond**, uključujući:

- osobe na stručnoj praksi
- invalidne osobe u zaštićenim radionicama
- osobe u vojnoj ili civilnoj službi
- osobe koje na godinu dana volontiraju ili rade na zaštiti okoline

Osobe izuzete od osiguranja:

- višestruko zaposlene osobe (nekoliko minimalno plaćenih i kratkotrajnih zaposlenja)
- osobe koje primaju minimalni dohodak (čiji redovni dohoci ne prelaze 400 eura mesečno) u načelu su izuzete od plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje
- kratkotrajno zaposlene osobe (najviše dva meseca ili 50 radnih dana godišnje)
- višestruko zaposlene osobe (nekoliko minimalno plaćenih i kratkotrajnih zaposlenja)

Važno:

S obzirom na to da se penzije uvek računaju na osnovu (nižeg) iznosa plate za koji su uplaćivani doprinosi, zaposleni mogu potpisati izjavu u kojoj se odlučuju plaćati doprinose za čitav iznos plate i predati je svome poslodavcu. Tada se uplaćuju puni doprinosi, čak i pri povećanju, a pri određivanju iznosa penzije uzima se u obzir čitava plata.

Finansiranje:

Penzijske uplate finansiraju se najvećim delom iz doprinosa. Poslodavci i zaposleni plaćaju svako po polovinu trenutne stope doprinosa (od 1. januara 2007. to je 19,9% od mesečne bruto plate zaposlenog) pa najviše do ograničenog iznosa doprinosa od 5.250 eura mesečno u zapadnoj Nemačkoj ili 4.550 eura u istočnoj Nemačkoj. Penzijske uplate delimično subvencioniše i država.

Dodatne informacije:

Informacije su dostupne u službama za osiguranje gradskih, okružnih i opštinskih vlasti, u fondovima osiguranja i savetodavnim službama.

- <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/en/pension/index.html>
- Nemačka savezna služba za osiguranje: <http://www.bundesversicherungsamt.de>

9.1.5 Osiguranje za slučaj dugotrajne nege

Zakonsko **osiguranje za slučaj dugotrajne nege** osigurava finansijsku pomoć osobama kojima je potrebna dugotrajna nega. Služi osiguravanju osnovnih sredstava koja su obično dovoljna za pokrivanje troškova nege. Osiguranje za slučaj dugotrajne nege pretežno pruža beneficije za kućnu negu u nastojanju da omogući korisniku ostanak kod kuće, u porodičnom okruženju, što je moguće duže. **Vaša finansijska situacija nema uticaja na vaše pravo.**

Doprinosi se plaćaju po istoj metodi kao i za uplate zdravstvenog osiguranja: Vaš poslodavac oduzima iznos za Vaše doprinose direktno od Vaše plate i prebacuje ih u Vaš fond zdravstvenog osiguranja.

- izdržavana deca ili supružnici pokriveni su besplatno kao članovi porodice ukoliko njihov ukupni mesečni dohodak ne prelazi 350 eura;
- ako primete minimalnu platu, ne trebate plaćati doprinose na mesečnu zaradu do 400 eura;
- savezna agencija za zapošljavanje pokriva doprinose za osobe koje primaju naknadu za nezaposlene ili novčanu pomoć za životne troškove.

Dodatne informacije:

Svaki od nemačkih planova zdravstvenog osiguranja ima i fond za osiguranje za slučaj dugotrajne nege. Ovde možete dobiti više informacija ili savet ako ste u zakonskom programu osiguranja.

- http://www.deutsche-sozialversicherung.de/en/longterm_care/index.html

9.2 Evropski sistem socijalne zaštite

9.2.1 Bilateralni sporazumi o socijalnom osiguranju

Zemlje članice Evropske Unije i Evropske ekonomske zajednice imaju dogovor o pridržavanju određenih propisa koji osiguravaju zadržavanje i prenošenje prava vezanih za socijalnu zaštitu. Propisi se odnose na zdravstveno osiguranje, penziono osiguranje, osiguranje za slučaj nezaposlenosti i usluge socijalne pomoći za porodice. Propisi osiguravaju da nijedan zaposleni ne ostane zakinut zbog rada u više zemalja članica Evropske unije tokom svog profesionalnog života: nijedan doprinos se ne gubi, štite se stečena prava i svaka zemlja mora isplaćivati penziju koja odgovara dužini perioda tokom kojeg je zaposleni plaćao poreze u dotičnoj zemlji.

Bilateralni sporazumi (sa zemljama koje nisu članice Evropske unije) odnose se prvenstveno na:

- nemačke državljanke
- državljane zemlje potpisnice sporazuma
- izbeglice
- osobe koje nemaju svoju državu

Molimo obratite pažnju:

Nemačka je potpisala sporazume o socijalnoj zaštiti sa sledećim zemljama: Bosnom i Hercegovinom, Hrvatskom, Mađarskom, Makedonijom, Crnom Gorom i Srbijom.

9.2.2 Priznavanje stranog zdravstvenog osiguranja

Ako ste pokriveni javnim zdravstvenim osiguranjem u svojoj zemlji, ono vam se može priznati i od strane državnog zdravstvenog osiguranja u Nemačkoj. Ali proverite kod kuće koja ćete dokumenta morati poneti sa sobom!

Ako ćete raditi u Nemačkoj, a nemate polisu osiguranja u svojoj zemlji koja će pokriti većinu rizika, verovatno će vam trebati nekakav oblik zdravstvenog osiguranja. U mnogim slučajevima moraćete se automatski prijaviti u neku od osiguravajućih ustanova u sklopu nemačkog javnog sistema zdravstvenog osiguranja.

Važno:

Pre ulaska u zemlju tačno saznajte na koje usluge u Nemačkoj imate pravo. Ako nemate zdravstveno osiguranje kod kuće, ipak ćete se morati osigurati u Nemačkoj.

Za dodatne informacije kontaktirajte:

- Fondove zdravstvenog osiguranja
- Deutsche Verbindungsstelle, Krankenversicherung-Ausland (nemačka kancelarija za veze za zdravstveno osiguranje u inostranstvu), Postfach 200 464, 53134 Bonn.
- <http://ec.evropa.eu/eures>

9.3 Korisni linkovi: zdravstvena zaštita i sistemi socijalnog osiguranja

Nemački portal	http://www.deutschland.de/hauptbuecherei.php?lang=2&category1=152	Informacije o zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti; informacije za pacijente.
-----------------------	---	--

Savezno ministarstvo zdravstva	Web: www.bmg.bund.de E-mail: info@bmg.bund.de	Zdravstvena politika
Savezno ministarstvo rada i socijalne zaštite	Web: www.bmas.bund.de E-mail: info@bmas.bund.de Tel.: (0+49 18 05) 67 67 15	Informacije za osobe s posebnim potrebama
	Socijalna zaštita ukratko (brošura) http://www.bmas.de/portal/10118/soziale_sicherung_im_ueberblick.html#english.html	
Nemačka služba za zdravstveno obrazovanje	Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung (BZgA) Ostmerheimer Str. 220 51109 Köln Deutschland +49 0221 8992-0 +49 0221 8992-300 www.bzga.de	Zdravstvene kampanje; informacije o zdravstvenim pitanjima; kontaktne informacije za savetovališta
Savezni vladin predstavnik za interese pacijenata	www.patientenbeauftragte.de	Informacije o nemačkom zdravstvenom sistemu
Nemačka mreža socijalne zaštite	Web: deutschesozialversicherung.de	Informacije o sistemu socijalnog osiguranja i i pitanjima vezanima za isto
Nemačka zdravstvena mreža	www.dgn.de	Interneta baza podataka apotekara i lekara
Informacije o službama medicinskog osiguranja	German medicine net: http://www.germanmedicine.net/en/healthinsuranceingermany.html Medicina u Nemačkoj: http://www.medknowledge.de/germany/ Abeceda medicinskog osiguranja www.abc-der-krankenkassen.de Udruženje privatnih zdravstvenih osiguravatelja : www.pkv.de Usluge medicinskog zdravstvenog osiguranja : www.mdk.de Od A do Ž o privatnom medicinskom osiguranju: www.private-krankenversicherung.de	Informacije o zakonskom medicinskom osiguranju, organizaciji i odgovornostima udruženje na području medicinskog osiguranja i osiguranja za slučaj dugotrajne nege.
Bolnice	Nemački bolnički savez: www.dkgev.de Nemački bolnički institut: www.dki.de	Informacije o zadacima i ciljevima, članovima i podelama
Lekari	Pronađi-lekara: www.arzt-auskunft.de German Health information office Nemački zdravstveni ured za informacije: www.deutsche-gesundheitsauskunft.de Savezno medicinsko udruženje www.bundesaerztekammer.de/05/90Englisch/index.html	Pretraživač koji pomaže pacijentima da pronađu lekare, stomatologe i klinike na osnovu vrste potrebnog lečenja.

10. Smeštaj

Kancelarija za stanovanje	Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung Referat Bürgerservice und Besucherdienst Invalidenstrasse 44 10115 Berlin E-mail: buengerinfo@bmvbs.bund.de Service phone: (Mon–Fri 9 a.m.–12 p.m.), (0 30) 20 08-30 6 Web: www.bmvbs.de	Smeštaj za porodice s niskim primanjima koji subvencioniše vlada.
Studentski		Savetuje kako

smeštaj	Savetovalište za strane studente WGcompany Suchezimmer.de Wohnheime	najlakše pronaći smeštaj u željenom području. Zajednički smeštaj (Wohngemeinschaften – WG) i sobe u studentskim domovima
Kratkotrajni smeštaj	http://www.wohnung-jetzt.de/ http://www.mitwohnzentrale.de/	Zajednički prostori za življenje koje često vode studenti za studente ili mlade, a koji naplaćuju manje nego redovni agenti.
Agencije za nekretnine	Ring Deutscher Makler Mönckebergstr. 27 20095 Hamburg Tel.: 0049 (0)40-32 56 480 Fax: 0049 (0)40-32 56 48 49 Web: www.rdm.de www.immozentral.com www.immowelt.de www.my-next-home.de www.online-immobilien.com www.handelsblatt.immowelt.de www.s-immobilien.de www.deutsche-immobilienboerse.de	Kako biste pronašli agenciju ili spisak agencija za nekretnine na željenom području u Nemačkoj, trebalo bi kontaktirati "Ring Deutscher Makler", udruženju nemačkih agencija za nekretnine.
Novine	Abendzeitung (München) Badische Zeitung Berliner Morgenpost (Berlin) Berliner Zeitung (Berlin) Die Welt (Berlin) Dresdner Neueste Nachrichten (Dresden) Frankfurter Allgemeine (Frankfurt) Frankfurter Neue Presse (Frankfurt) Frankfurter Rundschau (Frankfurt) Hamburger Abendblatt (Hamburg) Hannoversche Allgemeine (Hannover) Kölner Stadtanzeiger (Köln) Kölner Rundschau (Cologne) Kölnische Rundschau (Köln) Süddeutsche Zeitung (München, Bayern) Stuttgarter Zeitung TAZ (Berlin) Westdeutsche Zeitung (Wuppertal, Duesseldorf & Krefeld) Westfälische Nachrichten (Münster)	
Web stranice za traženje smeštaja	ImmobilienScout24: http://www.immobilienscout24.de/ E- rent: http://www.e-rent.de/en/ Immo Welt: http://www.immowelt.de/ Immo Net: http://www.immonet.de/	Baza podataka o smeštaju po kategoriji, regiji, gradu.

	http://housing.justlanded.com/en/Germany/1	
--	---	--

11. Priznavanje stranih kvalifikacija i diploma

Nadležne službe:

Centralna služba za inostrano obrazovanje:

Centralna služba za inostrano obrazovanje službena je agencija koja u ime Stalne konferencije ministara obrazovanja i kulture može procenjivati i priznavati strane kvalifikacije.

Centralna služba za inostrano obrazovanje daje savete i informacije ustanovama koje traže priznavanje stranih diploma (npr. ministarstva, univerziteti, sudovi, itd.), ali nemaju pravo na samostalno donošenje odluke.

• Informacije i kontakti:

Centralna služba za inostrano obrazovanje postavilo je bazu podataka www.anabin.de koja služi kao informativno sredstvo za procenu stranih sertifikata i sadrži veliku količinu dodatnih podataka. Informacije su dostupne samo na nemačkom.

Dodatne informacije:

Centralna služba za inostrano obrazovanje:

U sekretarijatu Stalne konferencije ministara obrazovanja i kulture u Saveznoj Republici Nemačkoj (ENIC-NARIC centar)

Poštanski pregradak 2240

D-53012 Bonn, Germany

Telefon: +49 228 501 264

Fax: +49 228 501 229

E-mail: zab@kmk.org

Internet stranica: <http://www.kmk.org/zab/home.htm>

Osoba za kontakt:

Dr. Peter Oberschelp – opšti poslovi, koordinacija i međunarodna saradnja

Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD)

Nemačka služba za razmenu studenata

Kennedyallee 50

53175 Bonn, Nemačka

Telefon: + 49 228 882-0

Fax: + 49 228 882-444

E-mail: studying_in_germany_2@daad.de

Internet stranica: <http://www.daad.de/>

12. Službe podrške

Javne agencije	Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova: http://www.zuwanderung.de/english/3_prognosen.html	
	Integracijski Portal: http://www.integration-in-deutschland.de/cln_011/nn_282904/SubSites/Integration/EN/00__Home/home-node.html?__nnn=true	
	Fondacija Otto Benecke e.V. Postfach 260154 53153 Bonn Tel.: 0228/8163-0 E-Mail: OBS-eV@t-online.de Internet: www.obs-ev.de	Podrška za integraciju u društvo
	Veća za izbeglice u Nemačkoj <i>Flüchtlingsrat Berlin</i> Berliner Missionswerk Georgenkirchstr. 69-70 10249 Berlin Tel: 030-24344-5762 E-Mail: buero@fluechtlingsratberlin.de Internet: www.fluechtlingsrat-berlin.de	Pravni saveti i podrška za pitanja azila i izbeglištva.
Međunarodne organizacije	Nemačko predstavništvo Međunarodne organizacije za migracije Charlottenstr. 17 10117 Berlin Tel.: +49 (0)30/ 27 87 78-0 E-mail: iom-germany@iom.int Web: http://www.iom.int/germany/	Programi povratka, uslužni centar, itd.
	Regionalna kancelarija UNHCR-a za Nemačku, Austriju i Češku Wallstraße 9-13 D-10179 Berlin Telefon: +49 (0)30 - 202 202 0 E-mail: gfrbe@unhcr.org http://www.unhcr.de/	Programi povratka, uslužni centar, itd.
	UNO Deutsche Stiftung für UNO-Flüchtlingshilfe e. V. Wilhelmstraße 40 53111 Bonn Tel.: 0228/62986-13	Uslužni centri, savetovanje, pomoć i informacije o pitanjima azila, pomoć pri

	<p>Fax: 0228/62986-11 E-Mail: info@dsuf.de Internet: www.uno-fluechtlingshilfe.de</p>	dobrovoljnom povratku.
	<p>Evropsko veće za izbeglice i prognanike http://www.ecoi.net/</p>	Informacije o zemljama porekla s posebnim naglaskom na potrebe pravnika koji se bave pitanjem azila, savetnika za izbeglice i osoba koje odlučuju o azilu i ostalim oblicima međunarodne zaštite
Nevladine organizacije	<p>Amnesty International Nemačka Ured Bonn Heerstr. 178 53111 Bonn</p> <p>Tel.: +49 (0)228 / 9 83 73-0 E-mail: info@amnesty.de http://www2.amnesty.de/</p>	Pomoć i podrška izbeglicama, tražiocima azila, migrantima i ugroženim grupama.
	<p>Caritas Nemačka Deutscher Caritasverband Flüchtlings- und Aussiedlerhilfe Lorenz-Werthmann-Haus Karlstr. 40 79104 Freiburg/Breisgau Tel.: 0761/ 200475 E-Mail: schaefeh@caritas.de Internet: www.caritas.de</p>	Pomoć i podrška izbeglicama, tražiocima azila, migrantima i ugroženim grupama.
	<p>PRO ASYL Postfach 160 624 60069 Frankfurt/M. Tel.: (+49) 69-230688 Fax: (+49) 69-230650 E-Mail: proasyl@proasyl.de Internet: www.proasyl.de</p>	Evropska azilna mreža: Informacije i forum za saradnju; pojedinačna pomoć za pravedni postupak dobijanja azila za izbeglice; pravni saveti
	<p>Crveni krst Nemačke Carstennstr. 58 D-12205 Berlin E-mail: DRK@drk.de Tel.: +49(0)30 85404 – 0</p> <p>http://www.drk.de/</p>	Pomoć i podrška izbeglicama, tražiocima azila, migrantima i ugroženim grupama.
	<p>AWO: Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e. V. Referat Migration Postfach 41 01 63 53023 Bonn</p>	Podrška i saveti za migrante i izbeglice

	<p>Tel.: 0228/ 6685-136 E-Mail: dit@awobu.awo.org Internet: www.awo.de</p>	
	<p>Agisra agisra e.V., Arbeitsgemeinschaft gegen internationale sexistische und rassistische Ausbeutung Ludolfusstr. 2-4 60487 Frankfurt/M. Tel.: 069/777752 E-Mail: info@agisra.de www.agisra.de</p>	<p>Savet i podrška za žene migrante.</p>
	<p>Exilio: http://www.exilio.de/ Refugio Munich: http://www.refugio-muenchen.de/links.php?sprache=de</p>	<p>Pomoć i podrška za izbeglice</p>
	<p>Informaciona mreža za pitanja azila Informationsverbund Asyl e.V. Greifswalder Straße 4 10405 Berlin Fax: 030-46793329 E-Mail: kontakt@asyl.net Internet: www.asyl.net</p>	<p>Informativni centar</p>
Crkvene organizacije	<p>Diakonie Diakonisches Werk der Evangelischen Kirche in Deutschland e. V. Hauptgeschäftsstelle, Referat Flüchtlinge und Aussiedler Staffenbergstr. 76 70184 Stuttgart Tel.: 0711/ 21590 E-Mail: flucht@diakonie.de Internet: www.diakonie.de/AZZ/Flucht/index.htm</p>	<p>Pomoć i podrška izbeglicama, tražiocima azila, migrantima i ugroženim grupama.</p>
	<p>Deutsche Bischofskonferenz: www.dbk.de Azil unutar crkve (Asyl in der Kirche e. V.): www.kirchenasyl.de</p>	<p>Informacije i pomoć vezani za pitanje azila.</p>
Sindikati/ sindikalna udruženja	<p>Der Paritätische Wohlfahrtsverband Udruženje socijalnih pokreta http://www.der-paritaetische.de/</p>	<p>Stručni saveti o socijalnom radu, pravni saveti o upravljanju i uređenju</p>
	<p>Informacitivno Udruženje – Azil Informationsverbund Asyl e.V. Greifswalder Straße 4 10405 Berlin Fax: (030) 46 79 33 29 eMail: kontakt@asyl.net http://www.asyl.net/index.html</p>	<p>Saradnja na pitanjima migracija, azila i izbeglica</p>
	<p>Fondacija Heinrich Böll</p>	<p>Informacije o</p>

	Hackesche Höfe Rosenthaler Str. 40/41 10178 Berlin Tel.: +49 - 30 - 28534-0 E-mail: info@boell.de Internet: www.boell.de	politici migracije i integracije u Nemačkoj
--	---	---

13. Sticanje državljanstva

13.1 Rođenjem:

- Deca stiču državljanstvo rođenem ako su oba roditelja nemački državljani. Ako takva deca dobiju državljanstvo druge zemlje pri rođenju, imaju pravo odreći ga se.
- Državljanstvo prema mestu rođenja (jus soli): Od 1. januara 2000. godine dete rođeno u Nemačkoj, a čiji roditelji nisu nemački državljani, automatski dobija nemačko državljanstvo rođenjem.

13.2 Opšti uslovi:

- barem je jedan roditelj legalno živio u Nemačkoj najmanje osam godina pre rođenja deteta
- u trenutku rođenja taj roditelj je imao stalnu boravišnu dozvolu

Pravno: Sticanje državljanstva prirođenjem (naturalizacija):

Po nemačkom zakonu postoje dve osnovne kategorije prirođenja: jedna u kojoj podnosilac zahteva ima pravo na prirođenje i druga u kojoj podnosilac zahteva zavisi od odobrenja vlasti.

Osobe koje imaju pravo na sticanje državljanstva prirođenjem:

- osobe koje su došle u Nemačku kao etnički nemački povratnici mogu dobiti nemačko državljanstvo kada im se izda potvrda u skladu sa Saveznim zakonom o prognanicima
- imigranti imaju pravo na sticanje državljanstva prirođenem nakon što su osam godina legalno živeli u Nemačkoj
- stranci koji su s uspehom završili integracijski kurs mogu steći državljanstvo prirođenjem nakon sedam godina
- supružnici ili registrovani istopolni partneri nemačkih državljana dobijaju pravo na sticanje državljanstva prirođenem nakon tri godine zakonitog boravka u Nemačkoj. U trenutku podnošenja zahteva moraju biti u braku ili u registrovanoj zajednici najmanje dve godine. Primenjuju se i opšti uslovi za sticanje državljanstva prirođenjem.

Uslovi:

- Posedovanje prava na boravak ili (stalnu) dozvolu boravka (*Niederlassungserlaubnis, Aufenthaltserlaubnis*): najmanje osam godina neprekidnog, regularnog stalnog boravka u Nemačkoj;
- Posedovanje uslove za izdržavanje za sebe i članove porodice bez primanja socijalne pomoći.
- Dovoljno poznavanje nemačkog jezika.
- Neosuđivanost za bilo kakva krivična dela
- Prihvatanje slobodno-demokratske osnovne odredbe Osnovnog zakona SRNj (Grundgesetz).

Dodatni uslovi:

- (1) Da bi osoba stekla nemačko državljanstvo prirođenjem, mora se odreći svog ranijeg državljanstva. Izuzeci od ovog pravila su jasno određeni zakonom.
- (2) Postoje izuzeci za slučajeve posebno teških životnih uslova, pogotovo
  - za žrtve političkog progona i priznate izbeglice se u načelu ne traži otpust iz stranog državljanstva
  - kada se od podnosioca zahteva ne može razumno očekivati da će udovoljiti uslovima otpusta iz svog državljanstva, uključujući nerazumne naknade ili ponižavajuće postupke za dobijanje otpusta
  - za starije osobe ukoliko bi im otpust iz stranog državljanstva uzrokovao preterane teškoće, a odbijanje sticanja državljanstva prirođenem posebno teške životne uslove
  - ili ako bi otpust iz prethodnog državljanstva uzrokovao značajne gubitke, pogotovo vezane za finansije ili imovinsko pravo.

Takođe, kandidati za sticanje državljanstva prirođenjem koji dolaze iz zemalja članica EU, podložni su **posebnim pravilima**.

- (3) Državljanima ostalih zemalja članica Evropske Unije ne moraju se odreći svog državljanstva ako njihova zemlja ne traži od Nemaca odricanje od nemačkog državljanstva kako bi postali prirođeni državljani te zemlje. To se odnosi na većinu zemalja članica Evropske Unije, uključujući i one koje su joj se pridružile 1. maja 2004 godine; jedini izuzeci su Estonija, Letonija, Litvanija, Danska, Luksemburg, Austrija, Španija i Češka.

Osobe koje nemaju pravo na sticanje državljanstva prirođenem:

- 1) Osobe koje ne vladaju dovoljno nemačkim jezikom. Od 1. januara 2005. godine osobe koje su uspešno završile integracijski kurs imaju pravo na sticanje državljanstva prirođenem nakon sedam godina i smatra se da dovoljno vladaju nemačkim jezikom.
- 2) Kandidati za sticanje državljanstva prirođenem moraju biti sposobni da se izdržavaju bez traženja socijalne pomoći ili naknade za nezaposlene (Arbeitslosengeld II), osim kada to moraju učiniti zbog okolnosti na koje ne mogu uticati.
- 3) Posebna klauzula sprečava ekstremiste u sticanju državljanstva prirođenjem, kada postoje činjenični dokazi o protivustavnoj, ekstremističkoj ili terorističkoj aktivnosti. Pre dodele državljanstva, vlasti redovno proveravaju u policiji, bezbednosnim službama i službama za zaštitu ustava postoje li takvi dokazi. Takođe, svi podnosioci zahteva stariji od 16 godina moraju izraziti svoju obvezujuću odanost načelima slobode i demokratije i Opštem zakonu.

Podnošenje zahteva:

U oba je slučaja potrebna detaljna prijava koja uključuje različita dokumenta koja pružaju informacije o ličnom statusu podnosioca, ličnoj prošlosti, trenutnom državljanstvu i prethodnim državljanstvima kao i o nemačkom poreklu. Zahtev se mora predati nemačkom konzulatu koji će ga proslediti Bundesverwaltungsamt u Kolnu radi odluke/daljnje obrade. Državljanstvo prirođenjem se stiče od dana uručivanja Potvrde o prirođenju kandidatu.

▪ Odgovorne službe i kontakti

U Nemačkoj su države pojedinačno (*Länder*) odgovorne za obradu podataka i odlučivanje o zahtevima za sticanje državljanstva prirođenjem. U većini slučajeva se time bave gradske ili pokrajinske vlasti (npr. službe koji se bave problemima građanskog statusa i državljanstvom); ako ne, te službe mogu uputiti

upite nadležnim vlastima (recimo okružnoj vlasti). Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova nema pravo nadzora ni donošenja odluka vezanih za zahteve za sticanje državljanstva prirođenjem.

13.3 Korisni linkovi za pitanja vezana za državljanstvo

	http://www.bmi.bund.de/cdn_012/nn_148264/Internet/Content/Themen/Staatsangehoerigkeit/PolitischeZiele/Modernes_Staatsangehoerigkeitsrecht_Id_18936_en.html	Informacije o državljanstvu i uslovima podnošenja zahteva
	http://www.zuwanderung.de/english/2_Staatsangehoerigkeit.html	<i>Savremeni zakon o državljanstvu, Zakon o migracionoj politici (download)</i>
	http://www.bmi.bund.de/cdn_012/nn_148264/Internet/Content/Themen/Staatsangehoerigkeit/Einzelseiten/Wichtige_Fragen_und_Antworten_zum_deutschen_Staatsangehoerigkeitsrecht_en.html	Često postavljana pitanja
Savezna kancelarija za upravu (Bundesverwaltungsamt)	Barbarastr. 1 50735 Cologne Tel.: (+49)18 88 358-0 E-mail: bva-Poststelle@bva.bund.de Web: www.bundesverwaltungsamt.de	Za osobe koje trajno borave izvan Nemačke

14. Ustanove koje se bave migracijama i linkovi na internet stranice

Savezno ministarstvo spoljnih poslova	http://www.auswaertiges-amt.de/diplo/en/WillkommeninD/EinreiseUndAufenthalt/Zuwanderungsrecht.html	Informacije o Zakonu o migracijama
Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova	http://www.zuwanderung.de/english/index.html E-mail: buergerservice@bmi.bund.de Tel.: (+49) 30 186 810	Informacije o Zakonu o imigracionoj politici
	http://www.zuwanderung.de/english/2_neues-gesetz-a-z/verwaltung.html	Glosar imigracije A-Z
	http://www.zuwanderung.de/english/2_zuwanderungsgesetz.html http://www.zuwanderung.de/english/2_faq.html and http://www.bmi.bund.de/cdn_012/nn_148248/Internet/Navigation/EN/Topics/ForeignersAndAsylum/FAQ/FAQ_node.html_nnn=true	Zakon o imigraciji Često postavljana pitanja

Savezna kancelarija za migraciju i izbeglice (BAMF)	http://www.bamf.de/cln_006/sid_5EEEEAA3460C635B71A6B2F3AAA2381C/DE/Startseite/home-node.html?__nnn=true E-mail: info.buerger@bamf.bund.de Tel.: (+49) 911 943 6390	Informacije samo na nemačkom
Savezna vlada	http://www.bundesregierung.de/Webs/Breg/EN/Issues/Integration/integration.html	Problemi imigracije i integracije
Integracija	http://www.integration-in-deutschland.de/cln_011/nn_282904/SubSites/Integration/EN/00__Home/home-node.html?__nnn=true	Informativni centar
	http://www.integration-in-deutschland.de/cln_011/nn_285372/SubSites/Integration/EN/02__Zuwanderer/Service/Rechtsgrundlagen/rechtsgrundlagen-node.html?__nnn=true	Pravni temelji (na nemačkom)
Priručnik o Nemačkoj	http://www.handbuch-deutschland.de/index_en.html	Informacije o imigraciji i životu u Nemačkoj

Informacije o vizi i adresa ambasade:

Savezno ministarstvo spoljnih poslova, Nemačka	Hotline: (+49) 30 5000 2000 Web: www.auswaertiges-amt.de/
---	---